

Советскэ Информбюроноо

ГОДОРХОЙ
МАГАРИТАЙ
АШАГТАЙ

Сентябриин 16-ай оперативна мэдээнһээ

Сентябриин 16-ай туршада ПРАГАҺАА койгуур манай сэргүүд 1-дэхи польско армийн частьнуудтай хамта КОБЯЛКА, ШАМОЦИН, МАНЬКИ, БЖЕЗИНЫ, ПЕЛЬЦОВИЗНА гэдэг хуурин газарнуудыг байлдаатайгаар эзэлбэ.

Хойто Трансильванида манай сэргүүд румынска сэргүүдтэй хамта ябуулгаа хэмэ, 50 гаран хуурин газарыг, тэдэнэй дунда ЧОБОТАКЕ, ХОДАК, ОРОСИ, НАДАША, ДАМЬЕНЫ, ВАРГАЦА, МОШУНЫ, МАЙД, СЕН-ЛАСЛА, РОТЕНЫ гэдэг томо хуурин газарнуудыг, НИШИНЕШ, ВЭРГАТА, ТОМПА, МАДОРАШ-СЫНЧ гэдэг түмэрзамай станцинуудыг байлдаатайгаар эзэлээ, Румынний зүүн-хойто хубида ВАТРАДОРНЕЙ гэдэг хорооны байлдаатайгаар эзэлэн абахан байна.

БАНЗУҺАА баруугаархи ой модны шүүрдэхдээ 2-дохи УКРАЙНСКА фронтын сэргүүд ой модон соо хоргодожэ байһан 52-дохи немецкэ армейскэ корпусой командир ябган сэргээгй генерал БУШЕНГАГЕН гэшыг плендэ абаба.

Сентябриин 16-да манай сэргүүд Болгарийн столица СОФИ городто оробэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадэй бэдэрэлгэ болоно, хэдэн газарта бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болоо.

Сентябриин 15-да манай сэргүүд бүхы фронтнууд дээрэ 99 немецкэ танк гэмтээһэн ба угы хэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 130 самолёт унагаагдаба.



Манай авиаци Дебрецен (Венгридэ) гэдэг город ба түмэрзамай узелда үргэн ехэ добтолго хэбэ

Сентябриин 15-ай хүни манай холо нийдэдэг авиаци Дебрецен гэдэг город ба түмэрзамай томо узелдэ үргэн ехэ добтолго хэбэ, дайсанай сэргээгй эшелонуудтай бөөгнөрөлгэ болон городой сэргээгй ажаруудыг объектнуудыг бөмбөдөбө. Бөмбөдөлгө болоходо 50 шахуу хэһэг түймэр гараа. Тэрээнэй 10-ниинь ехэ хэмжээтэй болоһон байна. Түмэрзамай узел дээрэ сэргээгй ашаатай ва-

гонууд болон зайдан вагонууд галда шатаа. Бөмбө гэхэ тудажэ түмэрзамай 4 эшелон хяа бала буугаа. Газова завод болон горючитай сэргээгй складууд галдагдаба. Түймэр соогоур хүсэтэ тэһэрэлгэнүүд болоһон байна. Манай лётчигууд бусхаа замдаа 200 гаран километры газарһаа түймэрэй дүшгэ хаража ябаһан байгаа.

Сентябриин 17-ой оперативна мэдээн

Сентябриин 17-ой туршада ИЕЛГАВА (МИТАВА) городһоо баруугаар манай сэргүүд дайсанай танкинууд ба ябган сэргүүдтэй томо хүсэтэ атаныг сухаржоулан сохижо, сэргэ болон техникыны талаар ехэ гээлтэдэ оруулаа.

Хойто Трансильванида манай сэргүүд румынска сэргүүдтэй хамта ябуулгаа хэмэ, хэдэн хуурин газарыг, тэдэнэй дунда ГЛЭЖЕРИА, ГУРЬЧЬЮ, КРАЧУНЕШТЬ, НИКОЛЕШТЬ гэдэг хуурин газарнуудыг болон ГУРЬЧЬЮ гэдэг түмэрзамай станциг байлдаатайгаар эзэлбэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ бага зэргын удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадэй бэдэрэлгэ болоо.

Сентябриин 16-да манай сэргүүд бүхы фронтнууд дээрэ 106 немецкэ танк гэмтээһэн ба угы хэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнартиллерийн буудалгаар дайсанай 101 самолёт унагаагдаба.



Манай авиаци Сату-Маре ба Чоп гэдэг городууд болон түмэрзамай узелнуудта үргэн ехэ добтолгонуудыг хэбэ

Сентябриин 16-ай хүни манай холо нийдэдэг авиаци Сату-Маре гэдэг город ба түмэрзамай узелда (Хойто Трансильвани). Чоп гэдэг город ба түмэрзамай узелда (Ужгородһоо урагшаа 25 километртэ) үргэн ехэ добтолго хэбэ. Немецүүд болон венгернүүдтэй сэргээгй эшелонууд ба складууд бөмбөдөгдөһон байгаа.

Сату-Маре гэдэг түмэрзамай узел дээрэ бөмбөдөлгө болоходо олон хэһэг түймэр гараа. Тэдэнэй 20 шахуунь угсаа ехэ хэмжээтэй болоһон байна. Горючитай ба һомо хэрэгсэлтэй скла-

дууд, түмэрзамай составууд галда шатаба. Түймэр соогоур түмэрзамай узелдэ урда хубида шлангаа хүсэтэ тэһэрэлгэнүүд болоо.

Чоп городто манай самолөдуудай добтолгодо түмэрзамай узел дээрэ сэргээгй 10 эшелон байһан юм. Бөмбөнууд гэхэ тудажэ һомо хэрэгсэлтэй ба горючитай 4 эшелон тэһэ бала сохигдоо. Тэрээнһээ гадна, бөмбөдөлгө болоходо 30 гаран хэһэг түймэр гараһан байна. Гал соогоур хэһэг хэһэг тэһэрэлгэнүүд боложо, тэдэнэй зарьманынь угсаа ехэ хүсэтэй байгаа.



Митавы (Митава) городһоо баруугаар дайсанай танкинууд болон ябган сэргээгй томо хүсэтүүд манай позицинуудта атака хэбэ. Хатуу шагга байлдаанууд болоо. Советскэ артиллерийнүүд ба ябган сэргээгүүд немецүүдтэй атакануудыг хүсэтэ буудалга ба контрсохилтоор сударыг сохижо ба тэрээнине сэргэ болон техникыны талаар ехэ гээлтэдэ оруулаа. Нэгэ участок дээрэ П-скэ артиллерийскэ часть дайсанай 11 танк, 6 самолөдно ехэ буу болон 3 хуягта транспортёрыг галдаһан ба гэмтэһэн байна. Нүгөөдэ участок дээрэ бүлэг немецкэ танк болон автоматчигүүд манай сэргүүдтэй байһан талаар хушар хушууран орожо шатаа. Советскэ частьнууд контрсохилтоор дайсаныг сухаржоулан намжаа. 9 немецкэ танк угы хэбэ. Уланшыннь яражаар сударин тошилго. Байлдаанай болоһон газарта гитлеровецүүдтэй 400 шахуу хушарууд үлөө.

Хойто Трансильванида румынска сэргүүдтэй хамта дайлагдажа байгаа манай соединени дайсанай хяа сохигтоһон частьнуудыг ой модон соогоур мурдан намшаа зуураа хэдэн хуурин газарнуудыг эзэлбэ. Угаа ехэ трофей бүжян абтаа, тэдэнэй дунда сэргээгй элдэй зөбсөг хэрэгсэлнуудтэй 15 склэт бии. 100 гаран немец болон венгернүүд плендэ абтаа. Нүгөөдэ участок дээрэ гитлеровецүүд сударин тошилго зуураа халин хабсагай соогоур гараһан газарыг тэһэлээ. П-скэ буудалгын частьнич подразделениеүүд сапёрнуудтай туһаламжатайгаар тэрэ, газарыг сэрлээд немецүүдыг хятаһан ба хатуу шагга байлдаануудыг хэбэ, дайсанай ехээр бүхэжүүлгэмэл хамгаалгын рубежыг эзэлһэн байна. Советскэ боерүүт 8 үхэр буу, 19 миномёт болон олон һомо хэрэгсэл бүжян абтаа. Манай сэргүүд үсэл шагга байлдаануудыг хэбэ Тыргу-Муреш гэдэг городһоо үрлүүр 6 километры газарта байһан Крачунешть гэдэг хуурия газарыг эзэлэн абаба. 67-дохи венгерскэ хилэ шатарай бүлэг һүүлэй байлдаануудта айкабтар хүндэ сээлтэдэ ороо гэжэ плендэ абтаһан хүнүүд мэдээһэнэ. Р-дэхи батальон соо минга гарач солдат болон офицерүүд байһан юм Мүнөө батальон соо ард гэжэ 40 хүн үлөө.

1-дэхи Украинскэ фронт дээрэ зургаан самолёт-штурмовикууд гвардийн капитан Новицовой командалга доро ялжа, дайсанай танкинуудтай бөөгнөрөл гэдэ атака хэбэ. Советскэ лётчигууд бөмбөнуудыг халин ба үхэр буугаар буудажэ 10 немецкэ танк болон 4 миномётно батарея угы хэбэ. Гварийн ахалашта лейтенант Хмыров гэшын бүлэг штурмовикууд дайсанай позицинуудта сохитэ хэбэ. Манай лётчигууд зенитнэ буудалга соогоур шатамэр бэр-

хэр мангэр хэбэ, немецүүд хэдэн артиллерийскэ болон миномётно батареянуудтай буудалгыг тараа.

Манай корабльнууд ба авиаци дайсанай судануудыг сохилто хэбэ ябадалаа үргэлжэлүүлбэ. Хойто Флордой бомбардирин ба штурмовой авиаци тэрэндэ катериуудтай харилсалтайгаар ябуулгата хэбэ. Баренцова далай соо немецүүдтэй танкер гурбан транспорт болон һахуудай катерыг шэнгээгэбэ. Тэрэндэ катериууд дайсанай транспорт болон самолөдно баржыг уһанай ороһто шэнгээһэн байна.

Улаантугта Балтийскэ флотий авиаци Балтийскэ далай болон Финскэ залив соо бүхы дээрэ 26.000 тонно уба түрхэ хэмжээтэй дайсанай табан транспортые шэнгээгэбэ. Тэрэндэ гадна, дайсанай хоёр самолөдно баржа болон һахуудай корабль шэнгээгдэһэн байна.

Сентябриин 16-да венгерскэ телеграфна агентствэ дорро галдаһан буруушаалга дамжуулан байна гэбэл: «Венгерскэ сэргүүд Варшава шатар болоһон сэргээгй операциянуудта хабсагалсана гэжэ галдаһан үндэһэ баримтануудһаа мэдээһэнэ. Энэ мэдээһэн болото байдалтай таараһангүй гэжэ буруушаалтар венгерскэ телеграфна агентствэ атиражэлалгэбэ. Венгерскэ телеграфна агентствын буруушаалга тон сагаан шпитеер рөбдөнхэй байна. Прагаһаа койгуур немецкэ сэргүүдтэй талаада 1-дэхи венгерскэ морига сэргээгй дивизи дайлагдажа байна гэжэ лаб тоһоор эирүүдэлгэ. Варшава шатар советскэ сэргүүдтэй плендэ абаһан хүнүүдтэй дунда венгерскэ солдат болон офицерүүд үсөөн бэшэ бии. Тэрээнһээ байтагай, немецүүд болбол Варшава шатар болоһон байлдаануудта венгерскэ сэргүүдтэй хабсагаһан ушарыг һууха хэрэгтэй гэжэ тоолоһогүй. Будапештдэ түс буруушаалгын дохёоһон мүн тэрэ үлэртнэ немецүүд ингэжэ мэдээһэн байна гэбэл: «Прагаһаа койгуур венгерскэ сэргүүд болон СС-тэнэй сэргүүдтэй частьнуудтэндэ урагшаа үлүү гараһан фронтын линияе алтангүй барьжа байба».

Бүдэ дэлхэйдэ эли мэдэгдэһэн юумыг буруушаажэ болохогүй. Будапештскэ гитлеровецүүд эрьсэдэ урбалаашье һаа, харюусалгаһаа зайлажа шатахагүй. Тэдэнэр гитлеровскэ бузарнуудай лагерьта үлөөд өөрынгөө берлинскэ эзэдэй хушгэ хууаалдахэ байха, тэдэнэртнэ тоотой үлэриүүд үлөө.

"ЭРХИМУҮДЭЭ ХҮСЭЖЭ. НИИТЫН БЖЭЛТЭ ТУЙЛА" гэжэ мурьсөөнэй хуули хэлэнэ

Улаантугта колхоз



Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз таряхурыалга, гүрэндэ тушаалгаар Сэлэнгэ соогоо түрүү һуури эвэлжэ, НКП(б)-гэй айком болон аймагай гүйсэджомой дамжуулгын Улаан тус абаба. Энэ колхоз сентябриин түрүүшын 10 хоног соо 630 гектар хуража, тусэбөө 56,8 процент дүүргэһэн, гүрэндэ 542 центнер тарья тусааһан байна. Колхозой комсомолцууд хуряалга, тушаалгын хүдэлмэринүүдтэ эдлбхитэйгээр хабаадалсана. Эдэнэр графигһаа гадуур 63 центнер тарья тусаагаа. Нүхэр Бимбаевай хүтэлбэригдэг комсомольско-залуушуудай

бригада таряхурыалгынгаа тусэб 78,6 процент дүүргэһэн байна. Бригадын членүүд П. Раднаева, Б. Рыбденева, М. Баторова, С. Нимаева, П. Баторов, Ц. Будаева гэгшэд 400 боолто боохын орондо үдэр бүри 500—600-е бооно. Мүн тарья гараар хураадаг колхознигууд Д. Балданов, Д. Баторова, Л. Эрдынеева, Д. Ныровов ба бусад даалгабаринуудаа үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг байна. Тэршэлэн нүхэр Батуевай хүтэлбэриллэг тарьянажалай нэгэдэхи бригадынхид комсомольско-залуушуудай бригадын чле-

нүүдһээ гээгдэхгүйн түлөө бултадаа мурьсөөд, тарья хадалга, боолго дээрэ үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа байха юм. Гар хажууршад Б. Дамбаров, Дамбаров гэгшэд илангаая эршэтэйгээр хүдэлмэриллэ. Куйбышевэй нэрэмжэтэ артелиин членүүд социалистическэ мурьсөөндэ илажа, дамжуулгын Улаан туг абаад байхандаа хүдэлмэрээ улам шапгахдан тарья хураалга, гүрэнлэ тушаалгавуудаа болзорһоолы урид дүүргэхые уряалаң аймагайнгаа бүхы колхознигуудта ханлаһан байна. Г. САБЖАЕВ.

Эдэнэрһээ дутахагүйгөөр ажаллагты

Фронт болон өхэ орондоо эдбэг өхэ талха тарья үгэжэ, илалтын үдэрые улам дүтэлүүлхын түлөө Усть-Курбын сельсоведэй Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүү членүүд таряхурыалга дээрэ унтаха нойргүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Тарья гараар хада-

даг колхознигууд һүүлэй үдэрүүдтэ илангаая һайн жэшөө вүүдые харууладаг сохонхой. Эвэндэ үльгэр жэшөө болгон бүхэд Сафронова, Мильгунова, Алексеева гэгшэдые харуулаар байва. Эдэнэр үдэр бүри 0,80—

0,85 гектар сабшажа нормонуудаа үлүүлэн дүүргэнэ. Тэршэлэн гар хажууршад Е. Солдатов, С. Солдатов хойр дурсагдагша нүхэдһөө гээгдэхгүй юм. М. САДОВСКАЯ. Заиграево.

Социалистическэ мурьсөөнэй түрүүшүүл

Таряхурыалгын бүхы хүдэлмэри богони болзор соо эрхим шапартайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мурьсөөнэй шанга долгин соогуур түрүүшүүдэй нэрэнүүд олошоржол байна. Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ артелиин членүүд мурьсөөндэ түрүү һуури эвэлхын түлөө бултадаа урилдажа, үйлдбэринингөө бүтээсые илээдгүй дээшэлүүлбэ. Тарья боогшодой дундахи мурьсөөндэ С. Эмвигенова, Х. Гун-

дунова гэгшэ иланхай. Эдэнэр һаянай даалгабаринуудаа үргэлжэ 125—130 процент дүүргэжэ ябана. Мүн тарья гараар хадагшад Г. Гарматаров, Т. Манжигеева, Д. Банзаргацаева ба бусад бригада соохи мурьсөөндөө түрүүлэнхэй. Дурсагдагша нүхэд нормынгоо ёһоор 0,60 гектар сабшахын орондо һайн шапартайгаар үргэлжэ 1,20—1,30 га сабшадаг байна. Зүгөөр, Кударын аймагай зарим колхозууд социалистическэ

мурьсөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ шадаагүй дээрһээ хуряалга, тушаалгаар гээгдэжэ ябана. Иймэ колхозуудаарынь ажалай бүтээсэ бага, олонхи членүүдынь тусхайта нормонуудаа дүүргэдэггүй байха юм. Тиймэ тулада хуряалга, тушаалгаар ложомдожо ябаһан эдэ артелинууд аймагайнгаа түрүү колхозуудые хүсэхын түлөө социалистическэ мурьсөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ ёботой. П. МУШАНОВ.

Хоёр машинистын мурьсөөн

Манай республикын хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөжэ хэмжээнүүд тухай правительствын тогтоолоор өмгөрхөһөн Усть-Киранска сельсоведэй (Кяхта) Левинэй нэрэмжэтэ колхозой

машинистнууд Лузин Васильев хоёр таряхурыалгын элхлэхэ үндэр бүтээсэ, эрхим шанарай түлөө мурьсэһэн юм. Тэрһэнэ хойшо эдэ хоёр машинистнууд түрүү һуурын түлөө түргэн

хурданаар урилдажа эхлэвэн байна. Мүнөө мурьсэһэн машинистнууд Лузин Васильев хоёр 4 гектарай орондо үргэлжэ 5 га һайн шапартайгаар халадаг болонхой.

Гээлтэтэйгээр хуряажа, гэм хэнэ

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). «Безбожник» артелиин членүүд таряагаа мовсогоршые ороһо гээнгүйгөөр хуряажа абаха тухай нэгэнтэ бэшэ хэлсэдэг һэн. Зүгөөр, хэлсэһэниинь олон аад, хэлэһэн юмэнь угы байна. Юуб

гэхэдэ, тарьянай гээлтэтэй тэмсэхэ ябадал мүнөө хүртэр эмхидхөөдүй байһаар. Тарьянажалайн хоёрдохв бригада бүри өхэ гээлтэ гаргана. Энэ бригадын хуряаһан поли дээрэ квадратна метр бүхэнэй 28—35 колос унаһан байба. Энэнь дунда

зэргээр гектар бүхэнэй 1,5 центнер болоно. Теэд, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд одоо хүртэр гээгдэһэн колосуудаа суглуулжа хэмжээ абаадүй байха юм. А. МАНГУТОВ.

«Большевик» колхоз болошогүйгөөр гээгдэнхэй

ДОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Манай информаторһаа). Һүүлэй үдэрүүдтэ хуряалгын темпэ шапгахан Тельманэй, Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозууд 500—500 гаран гектар тарья хураһан байна. Тийхэдэнь, «Большевик» колхоз оройдоо 100 гаран га хуряажа хамгай һуудэ ябаха юм. Август, сентябрь соо гүрэндэ 881 центнер тусаахын

орондо арайхан 21 центнер оруулаа. Хуряалгашадын ямаршые тусэб, график сахихые мэдэнэгүй. Колхознигуудайн жаяг заршам тэсөлөггүй һулаар табигданхай дээрһээ хүдэлмэригөө бутла ханамжагүйгөөр хандажа, нормоо үргэлжэ дүүргэдэггүй байна. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Давдаровай хойрог хүтэлбэригөө болжэ барилгадаа авар

сентябриин 6 болтор жэгдэрэн өроогүй байгаз. Теэд, эдэ өхэ дутуунуудаа усадхажа, түрүүшүүдтэй зэргэшэхын тулач тус колхозойхидой эрлодлогч хүсэд табяагүй байхань гайхалтай. Мүн Сэлэнгын машинно-тракторна станциин комбайнууд энде нэгэшые гектар хуряагаадүй байха юм. Г. САБЖАЕВ.

байханда ажал хэрэг бүтээгэй бйрдаг юм» нэрэмжэтэ колхозой түрүү звеновод Киселев Кириллович өнө жэлдэ гектар бүриин 25 үрүүлбэ. ЦЭЭРЭ: Сергюн Кириллович Киселев ба звеновод Акулина Афанасьева гэгшэ оролтодоо үрэ дүн боохо ургасын часток хаража А. Поповой фото.

Ниселевой суута звенодо

аймагай Тельманай колхозой суута звеновод Киселевой звеногой членүүд Армингаа хүбүүд талхаар ханга социалистическэ мурьсөөр бөөлүүлхын гараа һуладхандэжэ байна.

Хоорондоо мурьсэһэн колхознигууд Н. Матвеева, В. Федотова, А. Киселева гэгшэд тарьянай сабшалга болон боолгодошые ябахандаа үргэлжэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тийн, тус звеногой бусад членүүд түрүүшүүдһээ жэшээ абажа, бултадаа нимэр хүдэлмэрилхые хүсэһэн. Л. ТАРАНАНОВСКАЯ.

Моридоо бушуу түргэнөөр жолоодоно

өхө талха тарья Ушөөтэйи старинин болон комбайнууд үргэн өхэ талхы бүтээсэһэн байна. Түрүүшүүд Аюшеев хүдэлмэринин тусэб 117—150 га МТС соохи түрүү һуури эвэлхээр таряху-

рыалгада һайн бэлэдхэлтэйгээр ороод, түрүү зэргээе улам бэхжүүлхын түлөө булад моридоо бушуу түргэнөөр жолоодожо ябана. Мүн тус МТС-эй комбайнер Банзаргацаев хуряалгада өрөһөнөө хойшо хурдан түргэнөөр ажаллажа, үдэрһингөө даалгабарин 110—120 процент дүүргэдэг байна. Б. ТУРГЭНОВА.

Мурьсөөндэ түрүүлжэ ябана

манай колхозой звено дээрэ хүдэлмэриин түрүү ажаалаа олошоргоно Аминистнуудай мурьсөөнэй Самбуева

иланхай. Энэ хадаа 5 гектарай орондо үргэлжэ 9 га хадана. Тэршэлэн тарья боогшодой дундаһаа нүхэр Доржиева түрүүлжэ ябана. Энэһэй ажалай бүтээсэ үдэр бүри 120 процент байдаг. А. ПЕТРОВ.

Гашхүүлхэн Кузьминда хатуу хэмжээ абтаба

Ульдиргын нэрэмжэтэ звенод Трофим Кузьмин ажалдаа хандажа, гүрэндэ 881 центнер колхозой гектар тарья

адуу мориндо гашхүүлжэ гэмтэһэн байгаа. Тэрэнь мурдэлгын органуудаар элирүүлэгдэжэ, Трофим Кузьминда хэмжээ абтаба. Ц. БИМБАЕВА. Соснов-Озерск.

